

SISSEJUHATUS

Kliimamuutuste tagajärgi on tunda kõikidel kontinentidel üle kogu maailma ning ennustuste kohaselt muutuvad need järgmistel aastakümnetel sagedasemaks ja tuntavamaks. Need kliimaga toimuvad muutused muudavad meie maailma. Ühiskonnad peavad muutustega kohanema, et hoida ja parandada toidu- ja veevarusid ning meie tervist. Mida suuremad on probleemid, seda raskem ja kulukam on neid lahendada. Seetõttu on parim viis kliimamuutustega toimetulekuks võtta meetmed aegsasti.

Õpilased saavad uurida järgmisi teemasid:

- kuidas teadlased kliimamuutuste tagajärgi ja mõjusid mõõdavad (vt tööleht „Muutuste mõõtmine“),
- äärmuslikud ilmastikunähtused Euroopas ja mujal maailmas (vt tööleht „Äärmuslikud ilmastikunähtused“),
- kliimamuutuste mõju inimestele (vt tööleht „Mõju inimestele“),
- kliimamuutuste mõju elurikkusele (vt tööleht „Mõju elurikkusele“),
- kuidas ookeanid on kliimamuutuste eesliinil ja miks see meie kõigi jaoks oluline on (vt tööleht „Ookeanid eesliinil“).

Lisamaterjale

- Veebitööriist „Meie planeet, meie tulevik“:
https://ec.europa.eu/clima/sites/youth/impacts_et
- Euroopa Keskkonnaameti aruanne kliimamuutuste mõjude ja haavatavuse kohta:
<http://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-impacts-and-vulnerability-2016>
- Euroopa Keskkonnaameti video „Are we ready for climate change?“ (Kas oleme kliimamuutusteks valmis?):
<https://youtu.be/yX9UqBGjCkQ>
- Maailma Looduse Fondi aruanne „Climate, Nature and our 1.5°C Future“ (Kliima, loodus ja meie 1,5°C tulevik):
https://wwf.panda.org/our_work/climate_and_energy/climate_nature_future_report/
- Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni kliimateemaline noortesait
<http://youth.wmo.int/what-we-do/climate> ja sait „Just for fun“ (teaduseksperimentid äärmuslike ilmastikunähtuste matkimiseks): <http://youth.wmo.int/just-for-fun>
- NASA teaduseksperiment „pilv pudelis“:
<https://www.jpl.nasa.gov/edu/learn/project/make-a-cloud-in-a-bottle/>